ELP Buitenland

Opname van een jongere in een Ervarend Leer Programma in het buitenland is vooral nodig als het in de thuissituatie een steeds ergere crisis wordt waarin de ouders zich steeds machtelozer voeler en de reguliere hulpverlening geen andere middelen meer heeft.
Zo ook voor kinderen of adolescenten waarmee open jeugdzorginstellingen of psychiatrische instellingen geen behandeling voor deze jongeren kan aanbieden door de vele contra indicaties waardoor behandeling van deze jongeren niet mogelijk is.

De instellingen voelen zich machteloos daar zij graag behandeling aan de jongeren willen geven maar waar de ervaring van is dat deze jongeren niet behandelbaar zijn of de aangevangen behandeling "niet langer stand kan houden," omdat de jongeren "elke samenwerking weigert, voortdurend ontsnappen aan hun behandeling, zichzelf en/of anderen in gevaar brengen, school gaan weigeren". Ernstige agressie problematiek hebben meestal in combinatie met ernstige alcohol en of drugsverslaving.

Vaak zijn deze kinderen en adolescenten in staat om volwassenen in een situatie te brengen waarbij zij hun grenzen niet langer meer kunnen aangeven en bewaken. Door het grensoverschrijdende gedrag van deze kinderen en adolescenten zijn de volwassenen niet meer in staat om in te grijpen. Volwassenen voelen zich machteloos omdat blijkbaar deze kinderen en adolescenten doen wat zij willen. Zij gaan dubieuze vriendschappen aan, hebben vaak geen gezond dag-/nacht ritme meer, ontvluchten het huis en/of komen tot het consumeren van drugs en/of alcohol

De wens om een sociaal en maatschappelijk aanvaardbaar klimaat te ontwikkelen, is het uitgangspunt van de intensieve pedagogische begeleiding in Portugal en Frankrijk.

Door de jongeren gedwongen te scheiden van hun zo vertrouwde omgeving, systeem, taal en land maakt dat de jongeren zich weer opnieuw open moeten stellen voor nieuwe input van hun lust principe naar een realiteit principe. De jongeren kunnen niet meer eenvoudig escapen/onttrekken aan de begeleiding en worden 24 uur onder direct toezicht geconfronteerd met hun gedrag. De verantwoordelijkheid voor dat gedrag wordt weer bij de jongeren neergelegd en deze kunnen zich hieraan niet onttrekken.

Pedagogische en therapeutische doelen in de praktijk

Voordelen van begeleiding in Portugal

De radicale breuk met het milieu waarin de jongere tot nu toe verkeerde is een katalysator die een inhoudelijke en een theoretische afstand bij de kinderen/jongeren in gang zet. Hierdoor wordt het mogelijk uit oude handelingspatronen te ontsnappen en beter afstand te kunnen nemen van bepaalde zaken en problemen. Ook wordt door de afstand in ruimte en tijd tot het dagelijkse leven mogelijk in een nieuwe omgeving heel andere ervaringen te hebben en uitdagingen aan te gaan. Hierdoor groeien de kinderen en jongeren en ze winnen aan **zelfvertrouwen** en **zelfstandigheid**.

Bij de kinderen en jongeren gaat het er voornamelijk om dat er afstand wordt gecreëerd tot het milieu van herkomst dat in gevaar is, dat het mogelijk wordt nieuwe leerprocessen in gang te zetten en dat het teruggrijpen op oude denk- en gedragspatronen moeilijk wordt gemaakt. Die hebben immers in Portugal nauwelijks nog een functie. Ook kan het een goede voorbereiding voor de jongeren zijn om zich bij negatieve invloed vanuit het gezin, los te maken van het ouderlijk huis, voor zover terugkeer in het gezin geen optie is.

Een andere cultuur

De contrasten tussen het eigen land en de vreemde cultuur in Portugal vormen een deel van het doel en worden gebruikt bij het werken met de jongeren.

De taalbarrière en de onbekende omgeving en cultuur bieden een kans om kinderen en jongeren die problemen hebben met het aangaan van relaties toch een **emotionele toegang** te creëren voor de volwassen begeleiders. Door stap voor stap de taal te leren vinden ze langzaam hun plekje tussen de Portugese dorpsbewoners. De ervaring leert dat het ongeveer zes maanden duurt voor iemand het Portugees op basisniveau beheerst en zich verstaanbaar kan maken.

De sociale omgeving speelt in de Alentejo een belangrijke rol, men is hier immers vaak op elkaar aangewezen. De saamhorigheid onder de bewoners van de verschillende dorpjes is veel intensiever dan men uit Duitsland of Nederland gewend is. Het is ook logisch, omdat het eerstvolgende stadje vaak een heel aantal kilometers ver is. Deze afstanden bevorderen de onderlinge en constructieve afhankelijkheid. Hierdoor leren de kinderen en jongeren **andere mensen te vertrouwen** en ze leren **op elkaar te rekenen**. Ze ontwikkelen **zelfbewustzijn** en ervaren dat ze ook in het middelpunt kunnen staan, zonder daarvoor negatief gedrag te hoeven vertonen. Door de intensieve sociale contacten, de zeer geringe anonimiteit en de gastvrijheid kunnen de kinderen en jongeren snel hun draai vinden, worden ze ook snel opgenomen en ervaren ze het "vreemde" al snel als een stukje thuis. Dit versterkt het gevoel van eigenwaarde, want als "als vreemde zijn de jongeren interessant en worden ze niet meteen gediscrimineerd." (Roeloffs, 2001, p. 37) Heel positief is dat de jonge mensen hier worden geaccepteerd zoals ze zijn, hun problematische verleden speelt eerst even geen rol!

Niet aan de situatie kunnen ontsnappen

De geïsoleerde ligging en de onbekende geografische omstandigheden zijn **gunstige therapeutische en pedagogische condities**. Zo kunnen namelijk de **communicatievaardigheid** en het vermogen **relaties aan te gaan** gestimuleerd worden. De geïsoleerde ligging van de projectlocatie staat garant voor de permanente aanwezigheid van alle kinderen en jongeren. **Weglopen** is gezien de bovengenoemde ligging en de vreemde cultuur en taal nauwelijks een optie. (Günder, 1995, p. 329) Hierdoor zijn de kinderen en jongeren gedwongen **in conflictsituaties en crises** de **confrontatie met de problemen** aan te gaan. Ook kan het een kans zijn om relaties te intensiveren en de ander intensiever waar te nemen.
Bovendien is het lastig zich te onttrekken aan de consequenties van het eigen handelen.

Leven in eenvoudige omstandigheden en structuren

De streek rond de boerderijen ligt ver van toeristische gebieden, is prikkelarm en zeer dun bevolkt. De projectlocatie en de natuur in al haar verscheidenheid bieden ruimte voor zowel beweging als rust. Ze stimuleren dat er een band met de boerderij en de pedagogische medewerkers wordt opgebouwd en zorgen voor concentratie op het eigen ontwikkelingsproces. Het palet aan begeleiding is gebaseerd op de heilzame werking van het reduceren van schadelijke prikkels.

De kinderen resp. jongeren wordt een bescheiden en beperkt leven voorgeleefd, waarin er onderlinge verbondenheid is en het normaal is dat je elkaar helpt en steunt. Door de andere cultuur en levenswijze in Portugal, vooral in deze regio, leren de jongeren **respect** en **tolerantie** te hebben tegenover personen die anders leven dan zij het van huis uit gewend zijn. Dit alles wordt gerealiseerd in een positieve afhankelijkheid van de maatschappij en van de volwassenen.

De Alentejo geldt als een van de armste regio's van Europa. De kinderen en jongeren ervaren dus een andere wereld met volkomen andere normen en waarden. Omdat ze in relatief bescheiden omstandigheden leven zonder centrale verwarming, gedeeltelijk zonder media, geen computerspelletjes enz., worden de verschillen met Nederland of Duitsland duidelijk zichtbaar. De jongeren worden gedwongen. Door de ontbrekende afleiding van televisie of computer bijvoorbeeld, zich op een andere manier bezig te houden. Bijvoorbeeld door zelf iets te doen of samen met de pedagogisch medewerkers. Sociaal handelen en het gezamenlijk iets doen worden een voorwaarde die de sociale competentie ondersteunt.

Ook leren kinderen en jongeren de waarde van geld kennen en met geld om te gaan, Ze ervaren immers hoe moeilijk het is om in de Alentejo geld te verdienen.

